

Nakdi sermaye artışında faiz indirimi: Avantajları ve gözden kaçırılmaması gereken detaylar

Şirketlerin finansal yapılarını güçlendiren nakdi sermaye artışı düzenlemesi, sağladığı vergi indirimi avantajıyla dikkat çekerken, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın açıkladığı kritik kurallara da uyumu gerektirmektedir.

- İndirimin temel ilkeleri ve amacı
- İndirim oranının farklılaştırılmasına neden olabilecek durumlar
- İndirimden kimler yararlanabilir?
- İndirimin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar

Nakdi sermaye artışında faiz indirimi: Avantajları ve gözden kaçırılmaması gereken detaylar

Şirketlerin finansal yapılarını güçlendiren nakdi sermaye artışı düzenlemesi, sağladığı vergi indirimi avantajıyla dikkat çekerken, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın açıkladığı kritik kurallara da uyumu gerektirmektedir.

İndirimin temel ilkeleri ve amacı

Nakdi sermaye artırımını indirimi, sermaye şirketlerinin öz kaynaklarını güçlendirerek finansal istikrarlarını artırmayı ve yatırım kapasitelerini genişletmeyi teşvik etmek için tasarlanmıştır.

İndirim, şirketlerin artırılmış sermayelerine karşılık, ticari krediler faiz oranı üzerinden hesaplanan bir tutarın kurumlar vergisi matrahından indirilmesini sağlar.

İndirimden kimler yararlanabilir?

Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere tüm sermaye şirketleri bu indirimden yararlanabilir.

İndirim konusu tutar nedir?

Ticaret siciline tescil edilmiş ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi artışlar veya yeni kurulan şirketlerde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı indirim konusu tutardır.

İndirim oranı nedir?

Genel indirim oranı %50'dir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın %0-%100 arasında yetkisi vardır. Halka açık şirketler için ise halka açıklık oranına göre %150'ye kadar farklı oranlar uygulanabilir.

Ayrıca, nakdi sermaye artışının yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için indirim oranı %75 olarak uygulanır.

Yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesisleri, makine ve teçhizat yatırımları veya bu tesislerin inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımları için ise genel indirim oranına 25 puan ilave edilir.

Nakdi Artış

Zorunluluğu:

İndirimden yalnızca, sermaye artırımının nakit olarak gerçekleştirildiği durumlarda yararlanılabilir. Sermayenin aynı sermaye olarak artırılması veya bilanço içi işlemlerle gerçekleştirilen artırımlar indirim kapsamına girmez.

Ticaret Siciline Tescil:

İndirimden yararlanabilmek için, sermaye artırımının ilgili hesap dönemi içinde ticaret siciline tescil edilmiş olması şarttır.

İndirim süresi ne kadardır?

İndirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanılır. Bu süre içerisinde sermaye azaltımı yapılması halinde, azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

İndirim nasıl hesaplanır?

İndirim tutarı, artırılan sermayenin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak hesaplanır.

Hesaplama yapılırken, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle, hesap döneminin kalan ay süresi dikkate alınır.

Matrahın yetersiz olması nedeniyle indirim konusu yapılamayan tutarlar ise sonraki hesap dönemlerine devredilir.

Nakdi sermaye artışında faiz indirimi: Avantajları ve gözden kaçırılmaması gereken detaylar

İndirim oranının farklılaştırılmasına neden olabilecek durumlar

Pasif Nitelikli Gelirler: Şirketin gelirlerinin %25 veya daha fazlası faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif gelirlerden oluşuyorsa, indirim oranı %0 olarak uygulanır. Örneğin, (H) A.Ş.'nin 2024 yılı gelirlerinin %55'inin bankalarda bulunan vadeli mevduat hesaplarına işleyen faiz gelirleri ile iştiraklerden elde edilen kâr paylarından oluşması sebebiyle, nakdi sermaye artışı için uygulanacak indirim oranı %0 olarak belirlenmiştir.

Arsa ve Arazi Yatırımları: Artırılan nakdi sermayenin arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, bu yatırımlara isabet eden tutar için indirim oranı %0 olarak belirlenmiştir.

Sermayenin Başka Şirketlere Yatırımı veya Kredi Olarak Kullanılması: Artırılan sermayenin, ortaklar veya KVK'nın 12. maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilmesi halinde, indirim hesaplamasında bu kısım dikkate alınmaz. Örnek olarak, (T) A.Ş.'nin 5.000.000 TL tutarındaki nakdi sermaye artırımının, ortağına borç olarak verdiği 2.000.000 TL'lik kısmı için indirim oranı %0 olarak uygulanırken, geri kalan 3.000.000 TL'lik kısım için indirimden yararlanılabileceği belirtilmiştir.

Yatırım Teşvik Belgeleri: Yatırım teşvik belgesi kapsamında alınan makine ve teçhizat, üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait arsa ve araziler için yapılan yatırımlarda, indirim oranına 25 puan ilave edilir. Bu ilave indirimin, teşvik belgesinde belirtilen sabit yatırım tutarı ile sınırlı olduğu ve tüm indirim dönemleri boyunca uygulanabileceği belirtilmiştir.

Yurt Dışından Getirilen Nakit: Nakdi sermaye artırımının yurt dışından getirilen nakit ile karşılanması durumunda, indirim oranı %75 olarak uygulanır.

Aktif Toplamının Belirli Bir Kısımının Bağlı Değerlerden Oluşması: Aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri indirimden yararlanamazlar. Bu durumda indirim oranı %0 olarak uygulanır. Örneğin, (K) A.Ş., 2024 hesap dönemi sonu itibarıyla aktif toplamının %57'sinin bağlı menkul kıymetler, iştirakler ve bağlı ortaklıklardan oluşması sebebiyle, 2024 yılı için uygulanabilecek indirim oranı %0 olarak belirlenmiştir.

İndirimin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar

Sermaye Avansı: Ortaklar tarafından sermaye artırımında kullanılmak üzere şirketin banka hesabına yatırılan ve "sermaye avansı" olarak kaydedilen tutarlar, nakdi sermaye artışı olarak kabul edilir. Bu tutarların, sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce yatırılmış olması durumunda bile, tescil tarihinden itibaren indirim hesaplamasında dikkate alınabilir.

Sermaye Artırımı Avansının Hesap Dönemi Sonuna Kadar Sermayeye Eklenmemesi: Şirket ortaklarının sermaye artırımında kullanılmak üzere şirketin banka hesabına yatırdıkları avansların, hesap dönemi sonuna kadar sermaye artırımına konu edilmemesi durumunda bu tutarlar indirim uygulamasında dikkate alınmaz.

Birleşme ve Devralmalar: Devralma şeklinde birleşmelerde, devralınan şirketin geçmiş yıllar zararları ile daha önce hesaplanan ancak matrah yetersizliği nedeniyle kullanılmayan nakdi sermaye artışı indirimleri, devralan şirket tarafından kullanılabilir.

Nakdi sermaye artışında faiz indirimi: Avantajları ve gözden kaçırılmaması gereken detaylar

İndirimin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar

Tür Değişikliği: Şirketin türünü değiştirmesi durumunda, önceki türde hesaplanan ancak kullanılmayan indirim tutarları, yeni türde kullanılabilir.

Limited şirketin nakdi sermaye artırımına ilişkin varsa önceki yıllarda hesapladığı ancak kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanamadığı indirim tutarları ile kıst dönemi için hesapladığı nakdi sermaye indirimi tutarını, tür değişikliği nedeniyle vermiş olduğu kıst dönem beyannamesinde dikkate alması mümkündür.

Belirli İşlemlerden Kaynaklanan Sermaye Artışları: Nakit dışındaki varlık devirlerinden, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artırımları indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Kıst Dönem: Özel hesap dönemi kullanan şirketlerde, hesap döneminin değiştirilmesi nedeniyle oluşan kıst dönemde de, indirim tutarı kısmi dönem esasına göre hesaplanır.

İndirimin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar

Faiz Oranı&İndirim Zamanı: İndirim tutarının hesaplanmasında, TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınır. Bu nedenle, geçici vergi dönemlerinden sadece dördüncü geçici vergilendirme dönemi itibarıyla bu indirimden yararlanmak mümkündür. Dördüncü geçici verginin kaldırılması nedeniyle; indirim tutarının hesaplanmasında TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından, sadece yıllık hesap dönemi itibarıyla bu indirimden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Sonraki Dönemlere Devir: Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutarlar, izleyen hesap dönemine ilişkin geçici vergilendirme dönemlerine ait geçici vergi matrahlarının tespitinde indirim konusu yapılabilir.

İndirim istismarının önlenmesi

Muvazaa: İndirim uygulamasında muvazaalı işlemlerin tespiti halinde cezai işlemler uygulanır.

İlişkili Kişilerden Kredi Kullanımı: Ortaklar veya ilişkili kişilerden alınan kredilerle gerçekleştirilen sermaye artırımları indirim kapsamına girmez.

Öz Sermaye Kalemlerinin Sermayeye Eklenmesi: Bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi suretiyle yapılan artırımlar da indirimden yararlanamaz.